

Klumme: Kan verden ledes i strid med Trump?

Af Hugo Gaarden

De seneste internationale begivenheder viser, at verdenssamfundet har et vitalt ledelsesproblem. I virksomheder eller fodboldklubber ville vi se en stribe udskiftninger, men åbenbart ikke i demokratierne. Hvordan får man bedre ledelsesforhold? Skal man vente på bedre tider, eller skal institutioner havde en større rolle, så flere ledere tvinges til at tage aktivt del i processen?

Den amerikanske præsident, Donald Trump, er det største ledelsesproblem, men det slående er, at hverken den franske præsident, Emmanuel Macron, eller den tyske kansler, Angela Merkel, fik noget ud af deres besøg hos Trump i sidste uge. De demonstrerede, at EU ikke har noget, der ligner en fælles ledelse. De fik udskudt straftolden på nogle afgørende produkter i en måned, men de fik ikke Trump til at respektere den internationale atomaftale med Iran.

Trump hoppede ud af aftalen den 8. maj, bl.a. under påvirkning af Israels ministerpræsident, Benjamin Netanyahu, der beskyldte Iran for at

lyve om sine bestræbelser på at bygge atomvåben.

Netanyahu har ikke leveret beviser på, at Iran har brudt atomaftalen fra 2015, men Trump kan bruge påstanden til at presse de europæiske lande, så de stiller nye krav til Iran. De europæiske lande har reageret negativt over for Netanyahus påstand og Trumps bestræbelser, og foreløbigt står Europa ifølge den tyske udenrigsminister Heiko Maas 'meget tæt sammen' om støtten til Iran-aftalen (24. maj 2018)

Men de europæiske ledere står svagt. Hvis EU mener noget alvorligt med at optræde samlet i udenrigs- og handelspolitikken, var Macron og Merkel taget afsted i samlet flok med en repræsentant for EU-systemet. Alternativt kunne de være blevet hjemme og holdt et særligt EU-topmøde, hvor man fastlagde en samlet og markant beslutning, som blev forelagt Trump.

EU-landene kunne have gjort som kineserne. Præsident Xi Jinping rejste ikke til Washington, da Trump bebud-

Hugo Gaarden er freelance journalist og klummeskribent for Udenrigs.

dede handelsrestriktioner, men i stedet for holdt ledelsen et tre-dages seminar, hvor topfolk og eksperter drøftede en forestående handelskrig og lod opfattelsen sive ud til verdens offentlighed, ifølge *New York Times*.

Det afgørende er, at kineserne nægter at forhandle om de to hovedkrav fra Trump: At reducere det amerikanske handelsunderskud på 365 mia. dollar med 100 mia. dollar, og at reducere Kinas enorme investeringer på i alt 300 mia. dollar i den igangværende industrielle oprustning med ny teknologi og kunstig intelligens.

Nu kommer så syv amerikanske ministre og topfolk til Beijing. De kan forhandle om alle mulige småsager som import af amerikanske biler og bedre adgang til det kinesiske kapitalmarked, men Kina rokker sig ikke fra sin målsætning om en gennemgribende modernisering inden 2025 og om at blive verdens førende magt i 2030.

Dét, der er det egentlige mål for Trump, er ikke bedre handelsaftaler. Han vil hindre Kina i at blive teknologisk, økonomisk og i sidste ende militært stærkere end USA. Det ved kineserne, og derfor er det reelt en kamp om den globale magt, der er i gang.

Det er strategisk ledelse, vi ser, men hvor Trump ikke viser antydningen af at forstå, hvad det er. Han går alene-gang og blæser på sine allierede. Han foregiver at vise styrke, men USA har ikke økonomiske kræfter til at tage kampen op med Kina. USA's gæld og rentebetalinger er så enorme, at den tidligere forsvarschef, Mike Mullen, har kaldt det for den største trussel mod den nationale sikkerhed.

Europæerne – og især Tyskland – bliver i stigende grad afhængige af handel med Kina og hele Asien, og de må tage fat på gigantiske investeringer i fremtidens infrastruktur. De europæiske investeringer er pebernødder i forhold til de kinesiske.

Europæerne kan ikke nøjes med at forhandle med Storbritannien om en Brexit. De må overveje, om det ikke er i EU's interesse med et tæt samarbejde med briterne om økonomi (toldunion) og forsvar. Kort og godt: EU må sikre sig en bedre ledelsesstruktur i EU, så der kan træffes beslutninger, og så europæerne ved, hvad det fælles EU står for i den globale politik.

Vil europæerne følge USA, uanset hvad Trump gør, eller vil europæerne gå imod ud fra egne interesser og arbejde sammen med andre lande? Det véd europæerne ikke i dag. Det kan forstærke splittelsestendenserne i EU.

Hvis europæerne fortsætter den vakkende kurs over for en amerikansk præsident, der er under voksende pres fra den særlige undersøger, Robert Mueller, og som ikke optræder som en global leder, endsiges som Vestens leder, kan det blive skæbnesvangert.

Det illustreres af et politisk stærkt og ekspanderende Kina og af de to koreanske ledere, Kim Jong-un og Moon Jae-in, der viser, at de åbenbart er parate til at løse deres mellemstatslige problemer, uanset om Trump spiller med. Kina har sat tonen. Hvis de to Korea-ledere følger efter, får vi for første gang en global ledelse, der domineres af den ikke-vestlige verden.

Det bliver en udfordring for de vestlige demokratier.

